

Київському державному інституту декоративно-прикладного мистецтва і дизайну імені Михайла Бойчука – 80 років

МІСТЕЦЕЦЬ

№1 (77) Січень–лютий 2018 р.

Газета Київського державного інституту декоративно-прикладного мистецтва і дизайну імені Михайла Бойчука

Зі святом, дорогі жінки!

Щоразу з першими подихами весни приходять чудове жіноче свято. І, здається, у цей день наш світ змінюється – стає ніжнішим, сповненим поезії, краси і романтики. А ще – квітів і добрих усмішок. Бо у цей день до нас щоразу приходять по – новому усвідомлене розуміння її величності жінки. Жінки – матері, коханої, творця, берегині нашого роду.

В інституті імені Михайла Бойчука переважна більшість співробітників – жінки, серед яких відомі мисткині в Україні і поза її межами. Свій багатогранний талант, досвід, любов віддають вони вихованцям навчального закладу. І, безперечно, найбільша для них радість та гордість, коли хтось із студентів чи випускників підкорює творчу вершину і таким чином прославляє свою альма матер.

Тож вітаючи наших дорогих жінок з цим прекрасним весняним святом, доземно кланяємося їм. Бажаємо світлим надій, доброго настрою, радості, щастя, кохання, міцного здоров'я!

**З глибокою повагою
чоловіку Інституту**

Любов чи ні — не знаю...
Тінь, смуток, тишина,
Ніде життя немає,
На світі ти — одна.

Копись було — чи снилось...
Забулось — чи пройшло...
В душі давно забулись
Людське добро і зло.

У темі сіріють віти.
Ні руху, ні людей...
Одно лиш є на світі:
Огонь твоєї очей.

Максим Рильський

ДЕНЬ ВІДКРИТИХ ДВЕРЕЙ

Цієї суботи, 10 лютого, булолюдно в коридорах інституту імені Михайла Бойчука. У цей день, попри слякотливу погоду, з Києва та областей сюди приїхали майбутні абітурієнти, дехто разом зі своїми батьками, на традиційній «День відкритих дверей». Спочатку юнаки та дівчата, а останні явно переважали, могли взяти участь у майстер – класах, які для них влаштували студенти 3 – 4 курсів з двох головних напрямів освітньої програми – дизайну і декоративно – прикладне мистецтво за спеціалізаціями дизайну та декоративно – прикладного мистецтва. Красиво і змістовно оформлені столи і стенди з творами студентів не залишали байдужими ні майбутніх абітурієнтів, ні їх батьків. Тим паче, що самі, так би мовити, вчителі не тільки розповідали, пояснювали, а й практично, тут, на місці, розкривали секрети творення, наприклад, ілюстрацій до книг, оформлення книжкових обкладинок чи плакатів, створення шрифтів чи ляльок, узорів для тканин, керамічних виробів, виробів із дерева, металу.

Потім усі бажачі у аудиторії слухали викладачів інституту про історію закладу, умови та специфіку навчання, професорсько-викладацький склад вузу, правила вступу, відомих випускників. Про це цікаво і детально розповіли завідувач кафедри рисунка Василь

Шпак, вчений секретар, відповідальний секретар приймальної комісії інституту Оксана Сірик, доцент кафедри монументально-декоративного мистецтва Василь Лашко, доцент кафедри промислового дизайну та комп'ютерних технологій Валентин Кашуба.

Юнаки й дівчата, за бажанням, могли відвідати факультети та кафедри ВНЗ, побувати в аудиторіях, де теж могли почути конкретно, на прикладах, про мистецькі профілі кафедр, ознайомитися з навчальними програмами і творчими завданнями. Зокрема, багато хто виявив бажання побувати на кафедрах графічного дизайну, середовища, промислового дизайну.

Відповідальний секретар приймальної комісії Оксана Сірик не тільки детально ознайомила присутніх з усіма навчальними, творчими та фінансовими умовами вступу, а й вказала адреси відповідних сайтів, де можна отримати додаткову інформацію, відповіла на численні запитання. До слова, у вузі є підготовче відділення, є перед іспитами експрес-підготовка для абітурієнтів, зрештою, кожен з них може приїхати до закладу особисто і познайомитися з діяльністю тієї чи іншої кафедри, з викладачами.

Подібні «Дні відкритих дверей» ще продовжуватимуться, тож інститут чекає на нових майбутніх абітурієнтів.

ВЛ.ІНФ.

23 січня у виставковому залі Президентського фонду Леоніда Кучми «Україна» відкрилася виставка дипломних робіт студентів нашого інституту «З вірою і любов'ю», де представлені твори сакрального мистецтва, створені вихованцями кафедри монументально-декоративного живопису за останні п'ять років. Це ікони, написані за всіма законами іконопису, з дотриманням православних канонів, зокрема виконані яскравою темперою й олійними фарбами: «Трійця», «Архангел Михаїл», «Пантократор», «Свята княгиня Ольга», «Юрій Змієборець» та інші.

У відкритті експозиції взяв участь другий Президент України Леонід Кучма. Леонід Данилович цікавився історією сакрального мистецтва, процесом підготовки до написання творів, їх релігійним змістом. До слова, саме за часів його президентства були відроджені величні київські святині – Михайлівський Золотоверхий монастир, Успенський собор Києво-Печерської Лаври, у розписах стін яких брали участь викладачі вузу. І про це вони з вдячністю згаду-

вали під час відкриття експозиції.

Іконопис – надзвичайно складний і відповідальний вид мистецтва. І працювати в ньому – це певна як творча, так і моральна відповідальність студентів, їх вибором сюжетів і персонажів. Від ікон іде сильна енергетика і чистота. Таке високодуховне мистецтво має допомагати нам будувати нову Україну, – сказав він.

Студентка другого курсу кафедри декоративно –

З любов'ю до Бога й України

прикладного мистецтва Валерія Радченко від імені керівництва закладу подарувала Леонідові Кучмі створену нею ікону Божої Матері «Замилування» – і це стало надзвичайно хвилюючою миттєвістю відкриття виставки. Валерія приїхала на навчання з Маріуполя, нині прифронтового міста, і завдячуючи своїй старанності і здібностям, настільки опанувала секрети творення ікони, що одну з них і презентували другому Президенту України, який по-справжньому розчулюється і від подарунка, і від біографії студентки.

В.о. ректора інституту, заслужений художник України Оксана Полтавець-Гуйда розповіла про діяльність вузу, його нинішні проблеми, про підготовку до 80-річного ювілею закладу, який з честю несе ім'я видатного українського митця і педагога Михайла

Бойчука, про участь викладачів у відродженні історичних пам'яток столиці та України, храмів і соборів, зокрема й у розписах церкви в рідному селі Леоніда Даниловича Чайкино.

Заслужений діяч мистецтв України Олена Владимірова розповіла про роботу кафедри монументально – декоративного живопису, яка існує в інституті вже 25 років, провела для другого Пре-

зидента своєрідну екскурсію виставкою. Виступили також завідувач кафедри графічного дизайну, професор Олександр Босий, доцент кафедри художнього текстилю та моделювання костюма Валентина Костюкова, а старший викладач кафедри живопису Наталя Полтавець подарувала присутнім пісню і новорічну щедрівку.

Студенти, серед яких було чимало лауреатів

Всеукраїнських мистецьких конкурсів, разом з викладачами вузу – проректором з наукової роботи, професором Сергієм Чирчиком, доцентом кафедри графічного дизайну Олегом Кравченком, завідувачкою лабораторії кафедри декоративно – прикладного мистецтва Катериною Фотювою, майстром виробничого навчання Іваном Гупіком з цікавістю познайомилися з багатогранною діяльністю відомого Фонду.

Президентський Фонд плідно співпрацює з інститутом близько десяти років і Леонід Данилович пообіцяв, що Фонд, зважаючи на знаменну дату вузу, надасть йому необхідну допомогу при відзначенні 80-річного ювілею.

На відкритті виставки панувала дружня атмосфера спілкування і взаємобіли думками, пропозиціями, планами. Про цю неординарну мистецьку подію у вечірніх новинах прайм – тайм розповів телеканал ICTV1.

Андрій БІЛАН

НАУКОВА РОБОТА ІНСТИТУТУ

7 лютого 2018 року відповідно до наказу МОН України від 13.12.17 року № 1609 відбувся звіт нашого навчального закладу «Про підсумки наукової, науково-технічної та творчої діяльності за 2017 р.».

Інститут імені Михайла Бойчука представляли проректор з науково-організаційної діяльності, доктор педагогічних наук Сергій Чирчик та декан факультету декоративно-прикладного мистецтва, доктор педагогічних наук Алла Руденченко.

У доповіді була наведена узагальнена інформація щодо наукової, науково-технічної та мистецької діяльності Київського державного інституту декоративно-прикладного мистецтва і дизайну імені Михайла Бойчука. Зокрема такі дані: чисельність науково-педагогічних працівників (113), штатних працівників (кандидатів та докторів наук – 25; 3 доктора і 22 кандидата наук), зовнішніх сумісників (кандидатів та докторів наук – 5; 3 доктора і 2 кандидата наук). Також було наведено статистичні дані про науково-дослідну роботу та інноваційну діяльність студентів, молодих учених.

Доповідач надав інформацію про науково-дослідні роботи, що виконуються на кафедрах Інституту, а саме: НДР «Теорія і практика формування фахової компетентності з дизайну у студентів вищих мистецьких навчальних закладів» № 0116U008692 (науковий керівник – д.п.н., доцент Чирчик С. В.). Джерело фінансування – безоплатно. Терміни виконання: 11.2016 – 11.2018; НДР «Вишивальне мистецтво ХХ – початку ХХІ століття: традиції та сучасні трансформації» (відповідальний виконавець роботи – канд. мист. Костокова В. М., доцент кафедри ХТМК КДІДПМД ім. М. Бойчука, науковий керівник – Кара-Васильєва Т. В., доктор мистецтвознавства, професор, член-кореспондент Національної академії мистецтв України, завідувач відділу декоративно-прикладного мистецтва (Інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології імені М. Т. Рильського НАН України). Термін виконання НДР – 01.09.2015 – 01.04.2017 р.; НДР «Костюм як мова образотворення» (відповідальний виконавець роботи – доцент кафедри художнього текстилю і моделювання костюма КДІДПМД ім. М. Бойчука Забашта Г. В., науковий керівник – канд. мист., доцент, зав. каф. ХТМК КДІДПМД ім. М. Бойчука Мельник М. Т.). Термін виконання – 01.09.2015 – 01.04.2017 р.; НДР «Художнє дереворізьблення Київщини ХХ – початку ХХІ століття» (відповідальний виконавець роботи – старший викладач кафедри художньої кераміки, дерева, скульптури та металу КДІДПМД ім. М. Бойчука Шевчук В. П., науковий керівник – народний художник України, доцент кафедри художньої кераміки, дерева, скульптури та металу Білик М. І.). Термін виконання – 01.09.2015 – 01.09.2018 р.; НДР «Поєднання іконографічної традиції та новаторства в українському іконописі (практичне викладання з урахуванням ієротопії)» – на базі проблемної науково-дослідної лабораторії Національної академії образотворчого мистецтва і архітектури (відповідальний виконавець роботи: канд. мист., доцент, завідувач кафедри монументально-декоративного мистецтва КДІДПМД імені Михайла Бойчука О. А. Осадча). Термін виконання НДР – 2017–2019 рр.; НДР «Вітраж київських митців другої половини ХХ століття: типологія, художньо-стильові особливості» – на базі Львівської національної академії мистецтв (відповідальний виконавець роботи – доцент кафедри монументально-декоративного мистецтва КДІДПМД імені Михайла Бойчука О. Ю. Самойленко). Термін виконання – 2015–2018 рр.; Дослідження «Сакральне мистецтво лемків Понадсяння: архітектура, настінний живопис, ковальство

(надбанні хрести), кам'яні надмогильні хрести та меморіальна скульптура» – на базі КДІДПМД імені Михайла Бойчука (відповідальний виконавець роботи – завідувач кафедри графічного дизайну КДІДПМД імені Михайла Бойчука О. Г. Босий). Термін виконання – 2017–2019 рр.; Всеукраїнський проект підтримки сільських та шкільних краєзнавчих музеїв «Скарби родоводу України» – на базі КДІДПМД імені Михайла Бойчука спільно з Національним музеєм народної архітектури та побуту України с. Пирогів (відповідальні виконавці роботи – завідувач кафедри графічного дизайну КДІДПМД імені Михайла Бойчука к.і.н., доцент О. Г. Босий, н.с. В. О. Філь). Термін виконання – 2017–2019 рр.

У звіті відзначено, що за останній рік було захищено 2 дисертації на здобуття наукового ступеня доктора педагогічних наук (Чирчик С. В., Руденченко А. А.), та присуджені почесні звання та державні премії: звання Народного художника України (Указ Президента України №168/2017), члена-кореспондента Національної академії мистецтв України – доцент кафедри художньої кераміки, дерева, скульптури та металу Білик Микола Ілліч; звання Заслуженого діяча мистецтв України (Указ Президента України №355/2017) – старший викладач кафедри живопису Недошовенко Тамара Федорівна; Премія імені Михайла Дергуса за серії графічних робіт «Українська абетка» та «Видатні діячі мистецтва» – член-кореспондент Національної академії мистецтв України, заслужений діяч мистецтв України, професор кафедри графічного дизайну Чебанік Василь Якович.

Пленарне засідання наукової конференції

Відзначено, що 17 листопада 2017 р. підписано Меморандум про співпрацю між Київським державним інститутом декоративно-прикладного мистецтва і дизайну імені Михайла Бойчука та Університетом Нантонг (КНР). У найближчій перспективі в інституті заплановано навчання групи іноземних студентів.

У звіті наведено статистичні дані щодо наукових публікацій: всього наукових праць (статей) в межах кафедральної тематики – 157, з них опубліковано в Україні – 151, у зарубіжних та міжнародних виданнях, які мають імпаکت-фактор – 6. Також статистичні дані щодо організованих Інститутом семінарів, конференцій, симпозіумів, виставок тощо.

Доповідач наголосив на важливості наукової складової в професійній діяльності інституту, висловив наміри про відкриття аспірантури та бажання взяти участь науково-педагогічним складом інституту в конкурсному відборі науково-технічних проектів за державним замовленням.

Заступник Міністра освіти і науки України Максим Віталійович Стріха, який головував на звітному засіданні, відзначив високий творчий рівень робіт нашого інституту, представлених у приміщенні МОН України, побажав успіхів молодій команді науковців вузу та закликав до всебічної підтримки інституту колегами з інших вищих навчальних закладів України.

Сергій ЧИРЧИК,
проректор з науково-організаційної діяльності,
доктор педагогічних наук

Вектори подальшого поступу

Підбито підсумки роботи колективу нашого інституту за всіма напрямками діяльності. Хотілося ще раз нагадати основні віхи, адже навчальний заклад стрімко рухається вперед. Зокрема, у 2017 році КДІДПМД ім. М. Бойчука отримав ліцензію на розширення провадження освітньої діяльності у сфері вищої освіти з підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня із спеціальностей 022 Дизайн з ліцензованим обсягом 60 осіб та 023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація з ліцензованим обсягом 60 осіб. Обсяг державного замовлення освітнього ступеня бакалавра для денної форми навчання в 2017 році становив 59 осіб: за спеціальністю 022 Дизайн – 26 осіб, за спеціальністю 023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація – 33 особи. Станом на 01.12.2017 на факультетах Інституту навчалось 640 студентів. За кошти державного бюджету здобувають вищу освіту за освітніми ступенями бакалавра, магістра 356 студентів, за кошти фізичних та юридичних осіб – 284.

Значна увага приділяється поглибленій практичній підготовці фахівців, що реалізується під час курсового та дипломного проектування, проведення навчальних та виробничих практик, аудиторних практичних занять, керівництва самостійною практичною роботою з фахових дисциплін. У 2017 році студенти I–IV курсів пройшли навчальні, виробничі та переддипломні практики, які проводились у музеях міста Києва (Національний музей народної архітектури та побуту «Пирогів», Український центр народної культури «Музей Івана Гончара», Національний музей народного декоративного мистецтва), на територіях історично-культурних заповідників, на сучасних підприємствах, рекламних фірмах, проектно-конструкторських бюро, дизайн-центрах, державному підприємстві «Антонов», проектних бюро «Велокастом клуб «Прайд Кастом», ТОВ «ІнРіст», благодійних фондах «Український центр соціальних проектів», «Думнич», благодійній організації «Рада багатодітних сімей, дітей-сиріт та інвалідів».

Фінансове, матеріально-технічне та адміністративно-господарське забезпечення діяльності Інституту спрямовані на організацію та виконання його основних завдань, а також на соціальний захист членів інститутського колективу, створення належних умов праці та відпочинку всіх категорій працівників та осіб, що навчаються. Протягом звітного періоду ректором і службами Інституту вживалися заходи та докладалися необхідні зусилля для забезпечення ефективного використання майна Інституту та наявних фінансових ресурсів.

За минулий рік науково-педагогічні працівники Інституту взяли участь у мистецьких заходах міжнародного, державного та місцевого рівнів: міжнародних, всеукраїнських, загальноінститутських (персональних, групових) виставках, фестивалях, симпозіумах, конкурсах, перформансах тощо. Багатогранна науково-творча діяльність засвідчує високу професійну майстерність професорсько-викладацького складу, працівників та студентів нашого навчального закладу.

Традиційно в рамках відзначення річниці з дня народження Михайла Бойчука у листопаді 2017 року відбувся круглий стіл, присвячений пам'яті видатного українського художника-монументаліста Михайла Бойчука за участю мистецької спільноти.

24 листопада 2017 р. на базі Київського державного інституту декоративно-прикладного мистецтва і дизайну імені Михайла Бойчука проведено Всеукраїнську науково-практичну конференцію «Художні практики початку ХХІ століття: новації, тенденції, перспективи», яку включено Міністерством освіти і науки України до Переліку проведення наукових конференцій з проблем вищої освіти і науки. Для участі у роботі конференції було запрошено працівників закладів освіти, науки та культури, докторантів, аспірантів та студентів. Всього у роботі конференції взяло

участь 240 осіб з 29 навчальних закладів, із них: 42 особи – з інших ЗВО, а також представники мистецьких установ. Також у роботі конференції взяли участь понад 60% студентів, що завершують навчання за ОС бакалавра та магістра, а також ОКР спеціаліста. Науково-дослідна робота студентів Інституту є одним із важливих засобів підвищення якості підготовки та виховання здобувачів вищої освіти, здатних застосовувати у практичній діяльності досягнення науково-творчих і культурних надбань, а також ефективно інтегрувати їх у культурно-науковий простір.

В межах міжнародної діяльності найбільш активними були навчальні та науково-творчі контакти з представниками Білорусі, Польщі, Аргентини, Італії, Китаю, Нідерландів.

Крім того, двоє викладачів факультету «Дизайн» перебувають на підвищенні кваліфікації в Польщі.

Важливо, що закладом здійснюється тісна співпраця з облдержадміністраціями, Київською міською державною адміністрацією та іншими установами та організаціями Києва, що спрямована на підвищення рівня ефективності роботи, підготовку висококваліфікованих фахівців.

Інститут активно співпрацює з радіоканалом «Українське радіо «Культура». В межах співпраці у 2017 році викладача та студенти Інституту взяли участь у ряді радіопрограм, присвячених актуальним питанням культури і мистецтва, відродження духовності, збереження національних традицій та культурних надбань.

Перспективні напрями співпраці КДІДПМД ім. М. Бойчука з Київською міською державною адміністрацією: наповнення міста мистецькими об'єктами, в тому числі патріотичного спрямування; організація і проведення постійно діючих виставок в адміністрації м. Київ та інших закладах, установах міста.

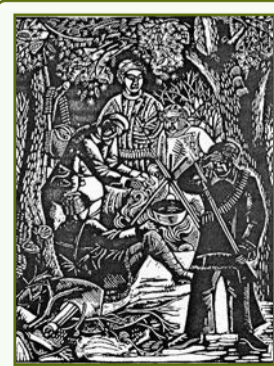
У рамках співпраці з Київською міською радою ГО «Парк Наталка», активістом якої є молодий науковець, аспірантка інституту, викладач кафедри дизайну середовища А. К. Баньковська, взяла участь в конкурсі Громадських проектів «Бюджети міських ініціатив», в рамках якого отримали фінансування на благоустрій парку в Оболонському районі м. Київ. Так, на Оболонській набережній було реалізовано арт-проект, куратором якого стала А.К. Баньковська, – після капітального ремонту відкрилась перша черга парку «Наталка». Також завідувач кафедри дизайну середовища, професор Малік Т. В. у співавторстві із викладачем А. К. Баньковською у 2017 році втілили в життя науково-творчу розробку – Парк «Водогін» у Оболонському р-ні.

Співавтором у складі авторського колективу Української академії архітектури щодо підготовки нової редакції ДБН 360-92 «Планування і забудова територій» у 2017 році виступив доцент кафедри дизайну середовища В. Ю. Глеба (участь в Науково-технічній раді Місрєгону та робочих групах з підготовки наукового обґрунтування внесення змін до державних будівельних норм України (ДБН)).

Все це ще раз підтверджує, що Київський державний інститут декоративно-прикладного мистецтва і дизайну імені Михайла Бойчука, якому в 2018 році виповниться 80 років від часу заснування – сучасний вищий навчальний заклад, діяльність якого базується на міцних національних традиціях в органічному поєднанні з новітніми модерними пошуками в галузі декоративно-прикладного мистецтва та дизайну.

Творчий, науковий та інтелектуальний потенціал колективу потужний, і це дає змогу сподіватися на подальший розвиток та взаємозбагачення двох фундаментальних навчальних напрямків, створення нових творчих спеціалізацій. В інституті утверджується самобутня українська мистецька школа декоративно-прикладного мистецтва і дизайну, що є основою сучасної української культури.

Оксана СІРИК,
вчений секретар інституту

Третій рік поспіль в Київському інституті декоративно – прикладного мистецтва і дизайну імені Михайла Бойчука у день народження відомої мисткині – графіка Марії Котляревської, 8 лютого, вшановують пам'ять художниці. Студенти вдивляються в її автопортрет, створений у 1920-х роках, знайомляться з творчістю Марії Євгенівни, з її біографією.

Бойчукістка Марія Котляревська

Портрет та близько 100 творів подарував вузу син бойчукістки Михайло Дмитрович Кульбак, він щоразу приходив до закладу, хвилює розповідає про життя і творчість матері. Одна з найталановитіших учениць бойчукістки Івана Падалки, вона пережила лихоліття сталінського те-

рору 30 –х років, але нещадна сокира катів все – таки зависла над її головою – в 1946 році Марію Котляревську заарештовують і на шість років відправляють до таборів ГУЛАГУ. Але і це випробування пережила, вийшла на волю і продовжувала творити на благо рідного народу.

Свою непересічну творчістю Марія Котляревська примножила велику спадщину бойчукістів, яка стала неперепустним національним надбанням культури і мистецтва.

«Автопортрет» художниці був в експозиції недавньої масштабної виставки «Бойчукізм. Проект «великого стилю» у Мистецькому Арсеналі.

ВЛ.ІНФ.

Виставка – немов подих поезії – вразила своєю вишуканістю, глибиною і філософічністю, органічним поєднанням народних традицій з їх сучасним, модерним осмисленням. Так можна було б узагальнити чимало думок, висловлених під час відкриття експозиції скульптурних творів народного художника України, члена – кореспондента Академії мистецтв, доцента кафедри художніх виробів, кераміки і скульптури інституту імені Михайла

ЗЕМНЕ І ВІЧНЕ

Бойчука Миколи БІЛИКА в Академії мистецтв України. Цикл із 50 скульптур, об'єднаних назвою «Любов земна», – це 50 одкровень знаного митця про таємницю жінки і жіночності, про загадку земного і вічного, зрештою про Україну і про нас, сучасників. В любові жінки, жінки – матері – кришталеві джерела нашої духовності, снаги до життя, до усього

прекрасного. Легка пластика скульптур, поетична узагальненість образів спонукають до найглибших роздумів, викликають захоплення майстерністю Миколи Білика, якому для втілення цих ідей підвладні мармур, дерево, метал.

«Обійми», «Поцілунки», «Поцілунок», «Вагітні жінки», «Богині» – ось промовисті назви деяких творів. Дивлячись на цей «Сад «нетанучих скульптур» (Ліна Костенко), мимоволі промовляеш: «Тут навшпиньки ходить любов».

Щоб скульптури викликали глядача на сокровенну розмову, митець розробив спеціальні конструкції для їх експонування з нержавіючих труб, які вгорі були немов ажурне мереживо, і м'яке, притлумлене освітлення. Це створювало справді незабутню, поетичну ауру, де кожен твір виокремлений, має свою мелодію, а всі вони разом творять цілісну симфонію захоплення вічною загадкою жіночого начала життя.

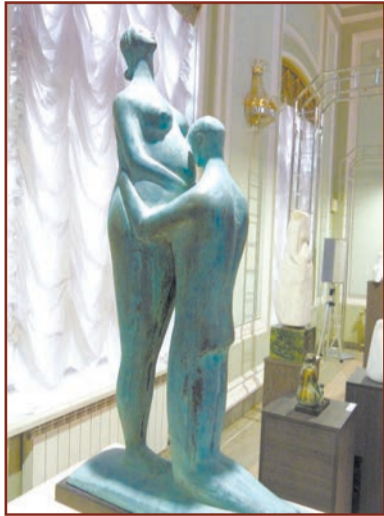
На відкритті булолюдно, було багато колег Миколи Ільковича,

відомих митців, зокрема і з рідного йому інституту імені Михайла Бойчука на чолі з в.о. ректора Оксаною Полтавець – Гуйдою. Було багато промов. Згадували нашу праатьківщину з її Трипільською культурою, Олександра Архипенка, львівську модерну школу і Еммануїла Миська, Івана Сегеру, а також кийвську з Валентином Знобою, Володимиром Чепеликом, котрий тут був і мав промову. Щедра буковинська земля, звідки родом М. Білик, надихає його на сміливі творчі експерименти, духовно збагачує.

Колеги одностайно підтримали рішення Академії мистецтв України, яка представила цей цикл творів Миколи Білика на здобуття Національної премії України імені Тараса Шевченка. До слова, Микола Ількович успішно добрався до фіналу почесної відзнаки.

В особі Миколи Білика Україна має талановитого, яскравого, неповторним обличчям художника, який плідно творить на рівні найвищих професійних критеріїв, у руслі пошуків сучасного європейського мистецтва.

«Один з найправдивіших портретів гетьмана»

Ця виставка завжди очікувана як серед мистецької спільноти, так і серед громадськості столиці. Хоча б через те, що вона має чітко окреслену програму і з першої своєї появи у 2004 році присвячується відродженню національного історичного жанру, на який, як відомо, було накладено тоталітарною владою табу. І ось вже маємо восьму бієнале «Україна від Трипілля до сьогодні» в образах сучасних художників, цього разу присвячену 100 – річчю проголошення незалежності Української Народної Республіки.

Близько 300 робіт 180 учасників зі всієї України зібрали виставковий зал Будинку художника Національної спілки художників України. На ній висвітлювалася вся наша історія від найдавніших часів – Трипільської культури, скіфського періоду, Давньоруської держави і аж до нинішньої війни проти російської агресії.

Прикметно, що, як і на попередніх, активну участь у ній беруть викладачі Київського інституту декоративно – прикладного мистецтва і дизайну імені Михайла Бойчука, відомі майстри живопису і скульптури.

Дві свої скульптурні роботи представив народний художник України, доцент кафедри художніх виробів, кераміки і скульптури Микола Білик – «Легенда Маруся Чурай» та погруддя «Гетьман Іван Мазепа», останню разом із сином Назарієм, теж уже відомим майстром.

У диптиху заслуженого художника України Костянтина Могилевського бачимо світ знаменитого

фільму «Тіні забутих предків» із ніби вмонтованим портретом незабутнього Івана Миколайчука та не менш званої стрічки того ж легендарного Сергія Параджанова «Колір граната».

Заслужений діяч мистецтв України, доцент кафедри монументально – декоративного живопису Наталія Литовченко у принті з розпису зали пленарних засідань Верховного суду України «IV Універсал Центральної Ради від 22 січня 1918 року» відтворила дух того періоду та історичну постать Михайла Грушевського. Створена у 2000 році робота набула нині нового звучання. Мисткиня також представила «Портрет Володимира Прядки» – лауреата Шевченківської премії, народного художника України, викладача інституту імені Михайла Бойчука.

Старший викладач кафедри живопису Василь Колайгоренко у живописних роботах «Кузьма і Дем'ян – небесні ковалі» та «Двобій» відтворює такий близький йому світ міфологічної давнини українського народу.

Образ ще одного викладача інституту, заслуженого діяча мистецтв України Василя Чебанника, відтворений у портреті молодого митця Р. Петрука з бароковою назвою «Батько Абетки щирої мови української Василя Чебанника». Сам відомий митець, вочевидь, теж причетний до створення портрета, бо вказаний як співавтор.

Ну й, звісно, одним із найпомітніших, якщо так можна сказати, брендів цієї масштабної історичної експозиції є портрет «Останній гетьман Павло Петрович Скоропадський» заслуженого художника України, в.о. ректора нашого інституту Оксани Полтавець – Гуйди.

«Художнього осмислення особистості гетьмана у вітчизняному образотворчому мистецтві до нинішнього часу, здається, не було, – сказала директор Музею гетьманства Галина Ярова. – Принаймні, в нашому музеї, до слова, єдиному в Україні, де є окрема зала, присвячена цьому видатному діячеві, немає портрета Скоропадського. Чимало зображень Павла Петровича є в діаспорі і то не дивно, бо за радянської влади його ім'я було під заборону. На щастя, збереглося

Автор Оксана Полтавець-Гуйда. Портрет останнього гетьмана Павла Скоропадського

багато фотознімків, є навіть кінохроніка, де зафіксовано Скоропадського. Є два томи спогадів. Тому портрет Оксани Полтавець – Гуйди дуже на часі. Художниці вдалося відтворити аристократичну, владну людину, державника, портрет струменить потужною енергетикою і спокоєм. Гетьман переконаний у власному виборі. А ми знаємо, який то був буремний період. З радістю взяли б його в музейну експозицію.

Відомий науковець і письменник, доктор історичних наук Арсен Зінченко зазначив, що за 25 років Незалежності української держави образотворча інфографіка про раніше замовчуваних діячів нашої історії, національно важливі події суттєво примножилася, завдячуючи і цій виставці та подвижництву її організатора і натхненника, народного художника України Олександра Мельника.

Гетьман Скоропадський, без сумніву, неординарна, але й контроверсійна особистість. І добре, що і художники взялися за осмислення його образу. А початок, як на мене, покладено добрий, – додав він.

Варто зазначити, що чимало полотен присвячено видатній постаті українського монументаліста і педагога, чие ім'я носить Київський державний інститут декоративно – прикладного мистецтва і дизайну, Михайлові Бойчуку, та його учням. Таким чином сучасні митці віддали данину пошани і пам'яті безневинно розстріляним у період сталінського терору художникам – подвижникам.

НАЧЕРК У ПРОСТОРІ ЧАСУ

Таку назву мала виставка рисунків народного художника України, лауреата Шевченківської премії, професора, завідувача кафедри художніх виробів кераміки нашого інституту Петра Печорного, що відкрилася на кафедрі рисунка 17 січня цього року. В експозиції представлено майже сорок рисунків різних періодів творчості визначного майстра, починаючи ще з періоду його навчання в Київському училищі прикладного мистецтва.

Завжди цікаво дізнатися про витoki творчості, грані таланту художника і якраз представлена виставка до певної міри надає таку можливість. У рисунках з минулого століття і до початків нинішнього – люди, природа, краєвиди, українська хата, квіти... Вишуканість ліній, композиційна довершеність чарують зір, приносять естетичну насолоду, свідчать про невтомні пошуки нового.

Універсальність таланту Петра Печорного відома. Він неповторний майстер кераміки і поки що чи не єдиний з художників напрямку декоративно – прикладного мистецтва, хто удостоєний за серію керамічних тарелей за мотивами творчості Кобзаря Національної премії України імені Тараса Шевченка. Знані його роботи, створені в техніці майоліки, фаянсу, фарфору. Але він ще й оригінальний майстер пастельного живопису та гуаші, станкової графіки, декоративного живопису. Внесок художника у скарбницю національного мистецтва вагомих і давно визнаний.

Його твори, до слова, подаровані ним державі, зберігаються у найвідоміших музеях України, а також за кордоном.

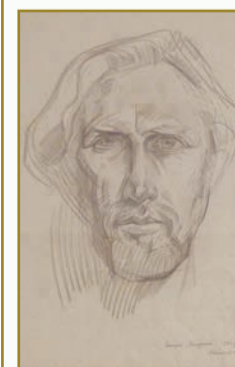
На відкритті експозиції було людно й якимось піднесено. Адже це перша виставка в Новому, знаменному для інституту імені Михайла Бойчука, році, напередодні його 80 – річчя від дня заснування. Нехай це буде добрим знаком і добрим посланням від одного з найталановитіших митців. Петра Печорного у цей день прийшли привітати колеги – в.о. ректора інституту, заслужений художник України Оксана Полтавець – Гуйда, його однокурсники по Київському училищі прикладного мистецтва – професор, заслужений діяч мистецтв України Валентин Сергеев та доцент, заслужений художник України Олександр Олійник, народний художник України, лауреат Шевченківської премії Володимир Прядка, завідувач кафедри рисунка, професор Василь Шпак, доцент Василь Андріяшко, заслужений діяч мистецтв України Костянтин Могилевський, співробітниця Національного музею українського народного декоративного мистецтва Ірина Бекетова, декан факультету монументально – декоративного мистецтва, доктор педагогічних наук Алла Руденченко, проректор з науково – педагогічної та виховної роботи Лариса Савіна та інші.

Відкриття стало справжнім святом високого мистецтва і творчого взаєморозуміння.

Двері інституту були відкриті для всіх бажаючих, хто захотів познайомитися з графікою відомого майстра.

Автор Наталія Литовченко. Роспис зали пленарних засідань Верховного суду України

СИМВОЛ ВІРИ

«Все потрібне Бог зробив простим, а все складне – непотрібним».

Григорій Сковорода

Творчий процес у будь-якому мистецтві – це таїнство людського духу, і скільки б ми про нього не говорили, завжди будемо висвітлювати лише якусь частину, а ціле залишиться таємницею, тому що джерела його йдуть за

межі людської свідомості. Без сумніву, це стосується сакральної сфери нашого буття, нашої цивілізації в розмаїтті вір, вірувань, релігій, духовних просторів, адже це величезний Всесвіт, Космос, Небеса Обітовані.

Потреба людини в створенні зображень – невід’ємна частина людського духу, свідомості. Ця потреба сплітається з двома прагненнями. Одне з них – прагнення до наслідування видимій природі. Інше виходить із бажання закарбувати «речі невидимі». Це можливо лише за допомогою створюваних художником живописних об’єктів – знаків, символів. Знаковість в образотворчому мистецтві – сфера художнього мислення, «разумное делание» в частині зорового пізнання світу. Православний іконописний канон, монументальні розписи храмів, богослов’є архітектури іконостасів, все начиння храмового простору – це цілісна знакова система, знакова мова, яка вже вкладається в умовляння проповідь, що означена в сучасному богослов’ї терміном «ієротопія».

Основою і зосередженням духовного життя багатьох людей є Православний храм. Храм розуміється як опора, на якій повинний будуватися увесь світ. Всесвіт покликаний стати храмом Божим. Одне з головних явищ храмового життя – іконопис. Ікона за змістом і за характером несе на собі ясно виражені догматом Віри, Священного Писання і Переказу образи. Іконний образ є особливою формою одкровення Божественної реальності або Біблією для неписьмених.

Саме цим і пояснюється те значення, яке Церква надає іконі, тому образу, який вона сама виробила протягом своєї історії.

У 2005 році перший випуск студентів відділення сакрального мистецтва кафедри МДМ захищав бакалаврські роботи, де було виконано декілька унікальних за своїми прорисами ікон, відомий як «іконописний поденник» Кондакова. Одну з них виконували три автори – Р. Станько, С. Кот, Т. Довбиш – «Символ віри». Попри невеликий досвід, студенти чудово впровадили завданням. Вони вклали всі отримані під час навчання знання та навички, змогли створити справжній твір сакрального мистецтва, керуючись канонами. Дуже важливо було не лише технологічно вірно виконати живопис, але й дотримуватися законів іконографії, адже це одна з засадничих молитов і звернень

до Бога в літургійному процесі. В ній звучать всі основні положення православної віри Христової, вся історія Ісуса Христа та основні Божественні події від створення світу. Ікона – це книга про віру, мовою перш за все образів, ліній і фарб вона розкриває догматичне, моральне та літургійне вчення Церкви.

Цікава історія «Символа Віри». Короткий і точний виклад усіх істин христової віри було затверджено на першому та другому Вселенських Соборах. Весь «Символ Віри» складається з 12 членів і в кожному з них міститься особлива істина або догмат нашої православної віри. Сама молитва є плодом соборної творчості, перша редакція якої відбулась в 325 р.н.е. на першому Вселенському Соборі, що відбувся в м. Нікея при імператорі Костянтині Великому. Текст «Символа Віри» декілька разів мінявся протягом століття, було дуже багато богословських суперечок. Одним з найвідоміших було лжечення єпископа Арія. Щоби примирити християнський світ імператор Костянтин (на той час вже охрещений) скликав всіх християнських єпископів з усіх кінців імперії до міста Нікея. Це була історична подія, на якій завдячуючи імператору Костянтину була здійснена ідея Вселенської Соборної Церкви, яка і була втілена пізніше в «Символі Віри». Дуже важливим було одне єдине слово, яке додав до тексту сам імператор – це «Омоусиос»

(єдиносущний) тобто Бог Син і Бог Отець єдиносущні. Це було важливе уточнення. Остаточна версія тексту «Символа Віри», який сповідають християни була вже прийнята в 451 р. в м. Халкедоні.

Кожна ікона мусить виконувати свою основну функцію – освячувати простір та брати участь у літургійному процесі. Ікона «Символ віри», що виконана студентами кафедри МДМ у 2017 була передана в каплицю преподобного Серафима Саровського, що розташована на території Київського військового ліцею імені Івана Богуна.

Настоятель храму Серафима Саровського отець Максим Борсук опікується вихованнями військового ліцею і є їхнім духовним провідником. Адже надзвичайно важливо, щоб майбутні захисники Вітчизни зростали не лише патріотично налаштованими, а й збагаченими духовно, справжніми офіцерами нашої Української Армії.

Нам, викладачам інституту, надзвичайно приємно усвідомлювати, що творчість студентів і випускників нашого ВНЗ є важливим практичним внеском у формуванні світоглядних позицій та концепцій національного суспільного життя.

Олена ВЛАДИМИРОВА,
заслужений діяч мистецтва України,
доцент кафедри монументально-декоративного живопису

Наприкінці літа, надвечір, а особливо вночі хлопчик любив дивитися у небо і рахувати зірки. Було йому близько п’яти років, коли вперше почув про «Маленького принца» Екзюпері. Саме тоді він і зрозумів, що зірки можуть бути його власні, якщо зможе їх ретельно перерахувати та занотувати собі у блокнот, як радила йому бабуся, але, на жаль, він цього ще не вмів. В одинадцять років хлопчик вже сам прочитав цю історію, тоді він вже вмів рахувати і записувати. Хлопчик полюбив цю історію про принца, йому теж хотілось знати, скільки зірок він зможе нарахувати. Для цього він обладнав «обсерваторію» зі свого куріня-халабуди у бабиному садочку під старою яблунею «фунтовкою». Вгорі зробив отвір, щоб добре було видно небо.

Вечорами, а то й уночі, коли зірок було найбільше, уважно вдивлявся він у бузкову пітьму. Так, у межах «екрану» отвору містилося рівно десять зірок, великих і маленьких, одна з яких постійно йому підморгувала, ніби-то запрошувала у гості. Хлопчику хотілося наблизитись якомога ближче, а ще краще – полетіти до неї, як принцу з книжки, який мандрував між зірок.

Коли починався зорепад, треба було поквартитись, щоб перерахувати ті, що залишилися у вікні. Хлопчик інколи звіряв те, що відбувалося у нього, з тим, що було описано у книжці. Звичайно, йому хотілося полетіти саме до тих планет, хоча не усі їхні мешканці йому подобалися. Якщо Діловий чоловік міг навчити рахувати і записувати, Ліхтарник надати людям світло, Географ-астроном – розповісти, де і що знаходиться на небі, то інші, наприклад, Король, Важлива людина, П’яниця або Гадюка – викликали у нього нудьгу чи відразу. Інші діючі особи – Квіти з Баранчиками, Лисом і Баобабамі – не дуже запам’яталися. І це тому, що біля ніг весь час крутився кіт Воркіт. Хлопчик зосередив всю свою увагу на банці зі світлячками, яка викликала цікавість не лише у нього.

Кіт-лиходій також крадькома туди заглядав.

Маленький мрійник принципово не брав до свого сховища сірників, а коли насувалася ніч, користувався світлячками. Їх було багацько у заростях кущів, вздовж берега річки, біля бабиного городка і в садку. Набере їх жменю у лопушок, покладе у літрову скляну банку і «ліхтарик» готовий. Так було і на цей раз, але банку накрити забув. Старанно прочитав місце в книжці, де йшлося про те, як треба зірки рахувати, а задля збереження – ховати записку у скриню. Наостанок

Маленький мрійник

зазирнув у вікно «обсерваторії» і, раптом не знайшов тієї, що була на межі «екрану» і весь час підморгувала йому, як стара знайома. Перерахував ще раз – теж саме! Знову і знову, вирішившись у гору, він рахував їх. Після декількох спроб, знесилений, ліг на топчан, підклавши книгу під голову, уп’явся очима в небо.

Раптом з-за краю «вікна» з’явилася та сама моргаюча зірка, а з нею – багато інших, прямо над його головою і навколо. Хлопчик піднявся і потягнувся рукою до неї, ніби усвідомив досі незнайомий йому поклик Далечині. Вже тримаючи цю зірку у долонях, раптом побачив, як інші зірки, чи то від ревності, чи заздрощів, несподівано почали падати. На

якусь мить він опинився у сяючому зоряному колі, ніби польоті у безмежному просторі.

Зірки оточили його маленькими прохолодними тільцями, сиплячись йому на голову, плечі, руки і... тапчан. Від несподіванки відсахнувся від «вікна» і зачепив банку-ліхтар. Коли побачив, що вона порожня – все зрозумів: кіт-злюджка облизував лапу, якою діставав із банки світлячків, що мерехтіли.

Хлопчик уважно позірнув усіх зірочок-світлячків, які розповзлись по всьому куреню і поступово згасали. Вже дома,

згадуючи все, що з ним відбулося, приліг, поставивши ліхтар-банку біля голови. Дивився на мерехтіння блакитного світла і порівнював його з чорнотою вікна «обсерваторії», міркував собі про те, що велика планета Земля все ж-таки краще, ніж якийсь там маленький Астероїд; а кіт Воркіт, який мимоволі перешкодив його польоту – поряд з ним як справжній друг – зовсім не гірше від казкового Лиса. А ще про те, як жахливо було б відправитися у таку Далечинь, у темряву самому, без бабуні.

Прокинувшись зранку, маленький мрійник відніс світлячків до річки, і випустив їх у куці.

Валерій ФЕДІЧЕВ,
заслужений діяч мистецтва України

Подяка вчителям

Своєю історією про те, як наш інститут став не лише омріяним навчальним закладом, а й рідною домівкою, справжньою alma mater поділилася студентка третього курсу кафедри монументально-декоративного живопису Дарія ОНИЩЕНКО.

Росла, як більшість дітей часів перебудови, нічого особливого. Але з раннього дитинства дуже любила малювати. І хоча бажання стати художником тривалий час залишалось лише мрією, нині я знаю, що варто лише дуже захотіти і зробити хоча б маленький крок назустріч своєму бажанню, як обов’язково з’являться потрібні люди і мрії почнуть здійснюватися.

Отримала економічну освіту, стала мамою, але моя дитяча мрія не полишала мене. Ще п’ять років тому я й подумати не могла, що буду навчатися в художньому інституті. Пам’ятаю, як вперше йшла його коридором і плакала, так мене переповнювали емоції.

Я щаслива навчатися у наших викладачів, знаних художників України.

Безмежно вдячна їм і рада, що є в світі люди, які самовіддано, від усієї душі хочуть передати своє вміння і майстерність. Їх приклад надихає і окрилює! Вдячна долі за кожну людину, яку зустріла в нашому інституті! Низький уклін Прядці Володимирі Михайловичу, Данченку Миколі Олександровичу, Одайнику Сергію Вадимовичу, Пасіці Оресту Діонізовичу! Ми дуже раді, що в нас є можливість працювати разом з вами. Дай Вам Бог здоров’я й наснаги!

Тож 80 – річний ювілей закладу – це свято для кожного з нас, студентів. Це і відповідальність кожного за авторитет, за імідж нашого вузу.

Дуже хочеться виправдати усі ті зусилля й сподівання, які покладаються на нас.

Також хочеться, щоб в інституті відбувалося більше конкурсів та виставок, які увесь час тримають у творчому тонусі і дають змогу порівняти себе з колегами. Хочеться побажати усім дерзани і перемоги!

Дарія ОНИЩЕНКО,
студентка III курсу МДЖ